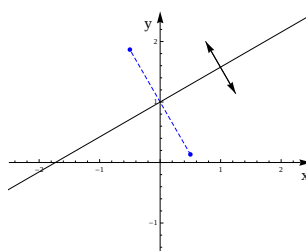

1. sklop dodatnih vaj iz Afine in projektivne geometrije

- (1) Zapiši predpis za zrcaljenje čez premico $y = \frac{\sqrt{3}}{3}x + 1$ v evklidski ravnini.

Rešitev: $\tau(x, y) = \begin{bmatrix} \frac{1}{2} & \frac{\sqrt{3}}{2} \\ \frac{\sqrt{3}}{2} & -\frac{1}{2} \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} x \\ y \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} -\frac{\sqrt{3}}{2} \\ \frac{3}{2} \end{bmatrix}.$

- (2) Geometrično opiši naslednji izometriji evklidske ravnine:

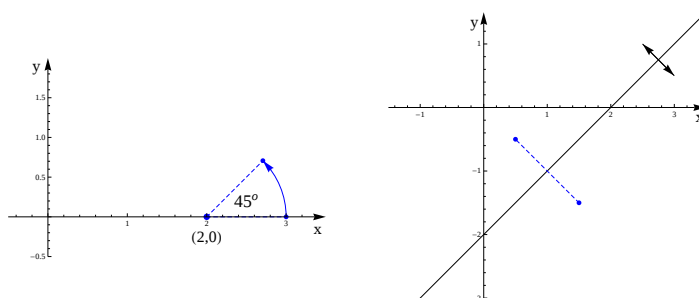
(a) $\tau(x, y) = \begin{bmatrix} \frac{\sqrt{2}}{2} & -\frac{\sqrt{2}}{2} \\ \frac{\sqrt{2}}{2} & \frac{\sqrt{2}}{2} \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} x \\ y \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 2 - \sqrt{2} \\ -\sqrt{2} \end{bmatrix},$

(b) $\tau(x, y) = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} x \\ y \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 2 \\ -2 \end{bmatrix}.$

Rešitev:

- (a) Rotacija za kot $\phi = 45^\circ$ okoli točke $(2, 0)$,

- (b) Zrcaljenje čez premico $y = x - 2$.

- (3) Naj bo ABC enakokrak pravokotni trikotnik v $\mathbb{R}^2$ s pravim kotom pri oglišču C in naj bodo τ_{AB} , τ_{BC} in τ_{CA} zrcaljenja preko nosilk stranic trikotnika. Geometrično opiši izometriji:

$$\tau_1 = \tau_{AB} \circ \tau_{BC} \circ \tau_{CA},$$

$$\tau_2 = \tau_{CA} \circ \tau_{AB} \circ \tau_{BC}.$$

Rešitev: Označimo oglišča z $A(a, 0)$, $B(0, a)$ in $C(0, 0)$. Potem je τ_1 zrcalni zdrs čez premico $y = x$ za vektor (a, a) , τ_2 pa zrcalni zdrs čez premico $y = -x$ za vektor $(a, -a)$.

- (4) Pokaži, da je vsaka izometrija evklidske ravnine oblike

$$\tau(\vec{x}) = Q\vec{x} + \vec{b},$$

kjer je Q ortogonalna matrika velikosti 2×2 in $\vec{b} \in \mathbb{R}^2$ nek vektor.

- (5) Pokaži, da lahko vsako izometrijo evklidske ravnine zapišemo kot kompozitum največ treh zrcaljenj.
- (6) Geometrično opiši izometrijo evklidskega prostora, ki je določena z matriko

$$Q = \begin{bmatrix} \frac{1}{3} & \frac{2}{3} & \frac{2}{3} \\ \frac{2}{3} & \frac{1}{3} & -\frac{2}{3} \\ \frac{2}{3} & -\frac{2}{3} & \frac{1}{3} \end{bmatrix}.$$

Rešitev: Zrcaljenje čez ravnino $x - y - z = 0$.

- (7) Zapiši rotacijsko matriko, ki predstavlja rotacijo za kot $\phi = 60^\circ$ okoli premice s smernim vektorjem $\vec{s} = (1, 1, 1)$.

Rešitev: $Q = \begin{bmatrix} \frac{2}{3} & -\frac{1}{3} & \frac{2}{3} \\ \frac{2}{3} & \frac{2}{3} & -\frac{1}{3} \\ -\frac{1}{3} & \frac{2}{3} & \frac{2}{3} \end{bmatrix}.$

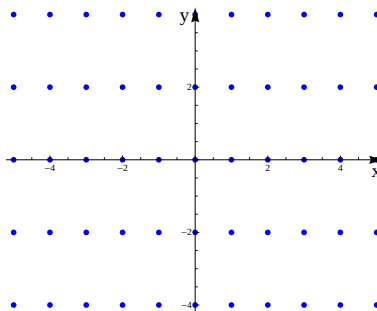
- (8) Poišči vse izometrije evklidske ravnine, ki ohranjajo pravokotno mrežo

$$L = \{(m, 2n) \mid m, n \in \mathbb{Z}\} \subset \mathbb{R}^2.$$

Rešitev: Vsaka izometrija mreže L je oblike

$$\tau(x, y) = \begin{bmatrix} \pm 1 & 0 \\ 0 & \pm 1 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} x \\ y \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} k \\ 2l \end{bmatrix},$$

kjer sta k in l celi števili.

- (9) Poišči afino transformacijo afine ravnine $\mathbb{F}_5^2$, ki preslika točko $(0, 0)$ v $(1, 1)$, točko $(1, 0)$ v $(2, 2)$, točko $(0, 1)$ pa v $(0, 2)$.

Rešitev: Iskana afina transformacija ima predpis

$$\tau(x, y) = \begin{bmatrix} 1 & 4 \\ 1 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x \\ y \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \end{bmatrix}.$$

- (10) V afini ravnini $\mathbb{R}^2$ sta dani premici $p_1 : y = -2$ in $p_2 : x = 2$ ter krožnici $K_1 : x^2 + y^2 = 1$ in $K_2 : (x + 2)^2 + y^2 = 4$.
- (a) Izračunaj predpis kakšne afine transformacije $\tau : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^2$, ki preslika premico p_1 na premico p_2 in krožnico K_1 na krožnico K_2 .
- (b) Pokaži, da je afina transformacija, ki zadošča pogojem iz (a) dela, enolično določena.

Rešitev:

- (a) Iskana afina transformacija ima predpis

$$\tau(x, y) = \begin{bmatrix} 0 & -2 \\ 2 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x \\ y \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} -2 \\ 0 \end{bmatrix}.$$

- (11) V ravnini $\mathbb{R}^2$ je dan trikotnik z oglišči $A(0, 0)$, $B(1, 0)$ in $C(0, 1)$. Koliko je vseh afinih transformacij $\tau : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^2$, ki preslikajo trikotnik ABC nazaj nase?

Rešitev: Vsaka takšna afina transformacija preslika oglišča v oglišča. Dobimo 6 različnih afinih transformacij.

- (12) V prostoru $\mathbb{R}^3$ so dane premice $p : x = 0, z = 1$, $q : y = 0, z = -1$ in $r : x = 0, y = 0$. Izračunaj predpise vseh afinih transformacij $\tau : \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^3$, ki preslikajo p na q , q na p , premico r pa nazaj nase.

Rešitev: Vsaka takšna afina transformacija je dana s predpisom

$$\tau(x, y, z) = (ay, bx, -z),$$

kjer sta a in b neničelni realni števili.

- (13) V evklidskem prostoru $\mathbb{R}^3$ je dan trikotnik ABC z oglišči $A(2, 2, 0)$, $B(0, 0, 2)$ in $C(1, 3, 0)$ in premica p s parametrizacijo $\vec{r}(t) = (0, 2, 3) + t(1, 1, 1)$.

- (a) Ugotovi, ali premica p seka trikotnik ABC .
- (b) Naj bo $F : \mathbb{R}^3 \rightarrow \mathbb{R}^3$ afina transformacija s predpisom

$$F(x, y, z) = (x + y + z + 1, y + z, z + 2)$$

in Π ravnina, ki vsebuje trikotnik ABC . Ali je ravnina $F(\Pi)$ vzporedna premici p ?

Rešitev:

(a) Premica p in trikotnik ABC se ne sekata.

(b) Ravnina $F(\Pi)$ ni vzporedna premici p .

(14) V evklidski ravnini $\mathbb{R}^2$ sta dani elipsi:

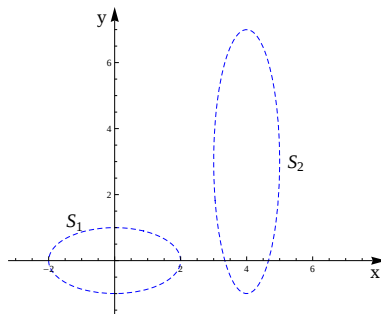
$$\mathcal{S}_1 : \frac{x^2}{4} + y^2 = 1,$$

$$\mathcal{S}_2 : (x-4)^2 + \frac{(y-3)^2}{16} = 1.$$

Poišči afino transformacijo $\tau : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^2$, ki elipso $\mathcal{S}_1$ preslika na elipso $\mathcal{S}_2$.

Rešitev: Takšnih afinih transformacij je več. Ena izmed njih je

$$\tau(x, y) = (-y + 4, 2x + 3).$$

(15) V afini ravnini $\mathbb{F}_5^2$ sta dani premici:

$$p : \{\alpha(1, 0) \mid \alpha \in \mathbb{F}_5\},$$

$$q : \{\alpha(0, 1) \mid \alpha \in \mathbb{F}_5\}.$$

(a) Koliko je afinih transformacij $\tau : \mathbb{F}_5^2 \rightarrow \mathbb{F}_5^2$, ki preslikajo premico p na premico q , premico q pa na premico p ?

(b) Ali je afina transformacija, ki zadošča zgornjemu pogoju, natanko določena, če velja še $\tau(1, 1) = (2, 1)$? Če je, zapiši njen predpis.

Rešitev:

(a) Iz predpostavke sledi, da je $\tau(0, 0) = (0, 0)$, kar pomeni, da je preslikava τ linearna. Hkrati mora biti oblike

$$\tau(x, y) = \begin{bmatrix} 0 & b \\ c & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x \\ y \end{bmatrix}$$

za neka $b, c \in \mathbb{F}_5 \setminus \{0\}$. Vseh takih afinih transformacij je 16.

(b) Z dodatnim pogojem je preslikava τ natanko določena in velja

$$\tau(x, y) = \begin{bmatrix} 0 & 2 \\ 1 & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x \\ y \end{bmatrix}.$$